

RENGIMO ŠEIMAI
ASOCIACIJA

**Detali veiklos ataskaita
už 2022 metus
(projektas)**

Parengė:

RŠA pirmininkas Ramūnas Aušrotas

2023 m. kovo 22 d.

Turinys

- 1. Bendroji dalis.**
 - 1.1. Asociacijos steigimo istorija**
 - 1.2. Informacija apie asociaciją**
 - 1.3. Asociacijos valdymas**
 - 1.4. Narystė**
 - 1.5. Nario mokestis**
 - 1.6. Parama**
- 2. 2021 m. Asociacijos veikla**
 - 2.1. Valdybos posėdžiai**
 - 2.2. Renginiai**
 - 2.3. Narystė kitose organizacijose**
 - 2.4. Projektai**
 - 2.5. Advokacija**
 - 2.6. Raštai**
 - 2.7. Pranešimai spaudai**
 - 2.8. Asociacijos narių straipsniai**

1.1. Asociacijos steigimo istorija

Rengimo šeimai asociacijos (toliau - RŠA) iniciatyva kilo darbo grupėje, sudarytoje 2020 m. sausio mėnesį. Darbo grupės atsiradimą lėmė keli faktoriai: aktyvi lytinį švietimą ir gender ideologiją propaguojančių organizacijų veikla viešojoje erdvėje ir LR švietimo sistemoje, siūlant mokykloms lytinio švietimo programas, kurios neatitinka valstybinės Sveikatos, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai bendrosios programos (SLURŠ) tikslų ir vertybinių nuostatų, tėvų teisės ugdyt vaikus pagal savo dorovinius ir religinius įsitikinimus netinkamas užtikrinimas mokyklose, LR ŠSMM vykdomas ugdymo turinio atnaujinimas, dėl kurio iškilo grėsmė, jog švietimo sistemoje neliks rengimo šeimai, o lytiškumo ugdymą pakeis lytinis švietimas.¹

Per 2021 m. įvyko keli iniciatyvinės darbo grupės pasitarimai (2021-01-21, 2021-01-26, 2021-02-05, 2021-02-12, 2021-02-25, 2021-03-12). 2021-02-25 darbo grupės posėdžio metu buvo priimtas sprendimas įsteigti Rengimo šeimai asociaciją. Steigiamasis Rengimo šeimai asociacijos susirinkimas įvyko 2021-04-06. Juridinių asmenų registre RŠA buvo įregistruota 2021 m. Balandžio 26 d.

1.2. Informacija apie asociaciją

Asociacija yra pelno nesiekiantis viešasis juridinis asmuo, kurios tikslas tenkinti viešuosius interesus vykdant neformalaus švietimo, kultūrinę, informacinę ir kitą panašią, visuomenei naudingą veiklą.

¹ 2022 m. rugsėjo 30 d. LR ŠSMM įsakymu Nr. V-1541 "Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymo Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ pakeitimo", SLURŠ programa buvo panaikinta, ją pakeitusi Gyvenimo įgūdžių programa (GĮP) nenumato rengimo šeimai.

Asociacijos veiklos tikslas yra vienyti už vaikų lytinį auklėjimą atsakomybę nešančius tėvus, ir lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai srityje dirbančius pedagogus bei šios srities ekspertus, pripažįstančius prigimtine žmogaus, šeimos ir lytiškumo sampratą, koordinuoti asociacijos narių veiklą, veikiant šiose srityse:

a) atstovavimo – visose srityse, susijusiose su lytiniu auklėjimu, lytiškumo ugdymu ir rengimu šeimai, atstovauti tėvus, šioje srityje dirbančius pedagogus – asociacijos narius, ginti jų teises ir teisėtus interesus visose valstybinėse ir nevalstybinėse įstaigose ir institucijose, atstovauti savo narius teisme; lytinio auklėjimo, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai srityse ginti viešąjį interesą; stebėsenos – atlikti lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programų įgyvendinimo LR švietimo sistemoje visuomeninę stebėseną;

b) visuomeninės kontrolės – siekti užtikrinti, kad rengiant ir įgyvendinant lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programas švietimo sistemoje būtų laikomasi prigimtines žmogaus, šeimos ir lytiškumo sampratos, gerbiama tėvų teisė auginti vaikus pagal savo religinius ir dorovinius įsitikinimus;

c) metodinės pagalbos ir ugdymo - teikti tėvams ir pedagogams lytinio auklėjimo, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai srityje reikalingą informaciją ir metodinę medžiagą, padėti įgyti lytiškumo ugdymui ir rengimui šeimai reikalingą kvalifikaciją, teikti lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai specialistams tęstinę metodinę pagalbą, kelti jų kvalifikaciją;

d) ekspertinėje – vertinti LR egzistuojančias lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai ar alternatyvias joms programas atitikimo prigimtines žmogaus, šeimos ir lytiškumo sampratos požiūriu, atlikti neformalų švietimo sistemos subjektų, kurie vykdo lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programas, palankumo šeimai vertinimą;

e) informacinėje – komunikacinėje teikti tėvams, švietimo sistemai, visuomenei informaciją apie lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai pasaulėžiūrinį turinį, išryškinti ir padėti suprasti konceptualius skirtumus tarp prigimtine žmogaus, šeimos ir lytiškumo samprata paremtų lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programų lyginant juos su kitokia pasaulėžiūra paremtomis ir kitokį antropologinį pagrindą turinčiomis programomis.

Rengimo šeimai asociacija veikia neformalaus švietimo bei su jomis susijusiose srityse. Asociacijos pagrindinė veiklos rūšys yra žmogaus ir pilietinių teisių apsauga, neformalus švietimas bei su tuo susijusios veiklos.

1.3. Asociacijos valdymas

Pagal Rengimo šeimai asociacijos įstatus, RŠA turi kolegialų valdymo organą - Valdybą, kurią sudaro 7 (septyni) nariai ir vienasmenį valdymo organą - Pirmininką, kuris kartu yra ir Valdybos narys. Santykiuose su kitais juridiniais asmenimis RŠA vardu veikia Pirmininkas.

Pagal RŠA įstatų 21 p. į Asociacijos Valdybą lygiais pagrindais renkami du Asociacijai priklausančių tėvų, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai srityje dirbančių pedagogų bei šios srities ekspertų atstovai. Formuojant Valdybą, jei tai įmanoma, siekiama, kad Valdybos nariai atstovautų Asociacijos narius ir teritoriniu pagrindu.

2021 m. gegužės 4 d. Neeiliniame visuotiniame narių susirinkime RŠA Valdybos nariais buvo išrinkti Gintautas Vaitoška ir Birutė Obelenienė (nuo ekspertų), Jolita Pukelienė ir Martynas Asakavičius (nuo pedagogų), Audrių Murauską ir Vaidą Sabaliauskienę (nuo tėvų).

2022 m. balandžio mėn. 08 d. Visuotinio narių susirinkimo metu, į Rengimo šeimai asociacijos valdybą vietoj atsistatydinusios Vaidos Sabaliauskienės, kaip tėvų atstovė buvo išrinkta Asta Katutė.

1.4. Narystė

Steigiant RŠA buvo priimtas sprendimas, kad fiziniai asmenys, norintys tapti RŠA, turėtų pritarti RŠA narystės kriterijams. Pasiūlyta tuo tikslu turėti Pritarimo narystės Rengimo šeimai asociacijoje kriterijams deklaraciją, kurią pasirašęs asmuo išreikštų norą tapti RŠA nariu, o taip pat patvirtintų, kad pritaria deklaracijoje išvardytiems Rengimo šeimai asociacijos narystės kriterijams ir įsipareigoja jų laikytis. 2021 m. gegužės 4 d. Neeiliniame visuotiniame narių susirinkime buvo patvirtinta Pritarimo narystės Rengimo šeimai asociacijoje kriterijams deklaracijos forma (Priedas nr. 1)

Rengimo šeimai asociacija jungia narius - fizinius asmenys. 2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis RŠA turėjo 22 (dvidešimt du) narius.

1.5. Nario mokestis

2021 m. gegužės 4 d. Neeiliniame visuotiniame narių susirinkime buvo patvirtintas 24 Eur dydžio stojamojo įnašo į RŠA ir metinio RŠA nario mokesčio dydį. Buvo nuspręsta, kad stojamasis įnašas yra užskaitomas kaip metinis nario mokestis už tuos metus, kada paduodamas prašymas tapti RŠA nariu.

Nario mokesčio mokėjimo būdai: RŠA Valdybos sprendimu patvirtinta, jog RŠA nario mokestį galima sumokėti dviem būdais: pavedimu, pervedant į RŠA sąskaitą, arba paramos rinkimo platformoje Contribee: <https://contribee.com/rengimo-seimai-asociacija>, pasirinkus planą Fundamentum.

2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis RŠA nario mokestį už einamuosius metus buvo sumokėję 10 (dešimt) RŠA narių.

1.6. Parama

Per 2022 m. Rengimo šeimai asociacija gavo 1660,45 Eur paramą: 537,45 paramą pagal LR Labdaros ir paramos įstatymą (1,2 proc.) ir 1123,00 Eur iš fizinių asmenų

2. 2022 m. Asociacijos veikla

2.1. Posėdžiai

Asociacijos veiklos forma - veiklos posėdžiai. Valdybos posėdžius šaukia, posėdžių darbotvarkes sudaro ir Valdybos darbą organizuoja Pirmininkas. Valdybos posėdžio sušaukimo iniciatyvos teisę taip pat turi kiekvienas Valdybos narys. Valdybos posėdžiai vyksta ne rečiau kaip kartą per 3 (tris) mėnesius.

2022 m. įvyko Visuotinis narių susirinkimas (2022-04-08), 5 RŠA valdybos posėdžiai (2022-02-01, 2022-02-08, 2022-03-01 (išplėstinis), 2022-07-01, 2022-09-23).

Posėdžiuose buvo svarstyti: organizacijos plėtros (naujų narių pritraukimo), nario mokesčio mokėjimo, interneto svetainės atnaujinimo, NVO mokykloms siūlomų lytiškumo ugdymo programų kokybės vertinimo klausimai. Priimti sprendimai organizuoti seminarus tėvams: a) apie lytinio ugdymo ir lytinio švietimo skirtumą, pristatant lytiškumo ugdymo programas, b) seminarą tėvams ir mokytojams apie transgenderizmą. Svarstyta Tėvų teisių kronikos leidimo idėja. Pritarta sprendimui rašyti projektą probleminio interneto naudojimo tema į Visuomenės sveikatos striprinimo fondą prie LR SAM, svarstyti klausimai apie LR SAM svetainėje pagalbasau.lt pateikiamos informacijos apie lytiškumą, dėl Pagalbinio apvaisinimo įstatymo projekto, kuriuo įteisinamas perteklinių embrionų naikinimo, dėl Civilinės sąjungos įstatymo projekto, kuriuo vienos lyties asmenų porų santykiams siekiama suteikti šeimos teisinę apsaugą, šiais klausimais suformuluota RŠA pozicija, bei kiti klausimai.

2.2. Renginiai

Seminaras tėvams apie lytiškumo ugdymo programas "Kaip atskirti grūdus nuo pelų"

2022 m. kovo 9 d. nuotoliniu būdu (platformoje Zoom) organizuotas seminaras "Kaip atskirti grūdus nuo pelų?" skirtas supažindinti tėvus su Lietuvoje vykdomomis lytiškumo ugdymo programomis, kurios vadovaujasi prigimtinė lyties, asmens ir šeimos samprata ir kurių turinys dera su valstybinės Sveikatos, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programos (SLURŠ) vertybinėmis nuostatomis. Seminaro metu tėvai įgijo bazinių žinių apie tai, kuo skiriasi lytiškumo ugdymo ir lytinio švietimo programos palankumo moteriai požiūriu.

Seminaro metu RŠA valdybos narė, prof. dr. Birutė Obelenienė (VDU Šeimos ir santuokos studijų institutas) skaitė pranešimą tema "Kuo lytinis švietimas yra kenksmingas moteriai?". Po to buvo pristatomos Lietuvoje vykdomos lytiškumo ugdymo programos, paremtos prigimtinė šeimos samprata.

Iš 2022 m. kovo 16 d. pranešimo žiniasklaidai:

Rengimo šeimai asociacija surengė nuotolinį seminarą „Kaip atskirti grūdus nuo pelų?“, skirtą supažindinti tėvus su Lietuvoje vykdomomis lytiškumo ugdymo programomis, kurios vadovaujasi prigimtinė lyties, asmens ir šeimos samprata ir kurių turinys dera su valstybinės Sveikatos, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programos (SLURŠ) vertybinėmis nuostatomis. Seminaro metu prof. dr. Birutė Obelenienė (VDU Šeimos ir santuokos studijų institutas) skaitė pranešimą tema "Kuo lytinis švietimas yra kenksmingas moteriai?" Profesorė akcentavo skirtumus tarp lytiškumo ugdymo ir lytinio švietimo programų palankumo moteriai atžvilgiu. Pagal lytiškumo ugdymą, lytinis potraukis, tai yra generacinė (Homo sapiens rūšies egzistencijai) galia, kurią būtina išmokti suvaldyti ir integruoti į meilę. Lytiniai santykiai skirti sutuoktinių meilei išreikšti ir prokreacijai. Svarbią vietą tame užima moters vaisingumo pažinimas. Tuo tarpu lytiniame švietime pagrindinis seksualumo elementas yra skirtas išimtinai malonumui: teigiama, kad potraukio suvaldyti neįmanoma, todėl keliamas tikslas, jog jis būtų saugus, o dėl lytinių santykių tiesiog susitariama. Skiriasi ir nėštumo supratimas. Lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programose akcentuojama, jog pastojimas, tai tiesioginė lytinių santykių pasekmė ir formuojamos teigiamos nuostatos dėl naujos gyvybės užsimezgimo ir fiziologinės moters būklės pasikeitimo, tuo tarpu lytinio švietimo paradigmoje formuojamas

neigiamas požiūris į nėštumą, kurio priežastimi nurodomas kontracepcijos nenaudojimas, o nauja gyvybė įvardinama moters kūno dalimi.

Profesorė atkreipė dėmesį į tai, jog lytiniame švietime, naudojantis socialinio konstruktyvizmo prielaida, kad žmogus gali susikurti norimą tikrovę, pasitelkus kalbą formuojamos naujos vertybės ir normos. Lytinis švietimas naudoja savitą kalbą, pagal kurią jį ir galima lengvai atpažinti. Mėgstami kalbiniai konstruktai arba žodžių junginiai, kurie nedera tarpusavyje, t.y., vienas žodis reiškia pozityviai vertinamus dalykus, o kitas prie jo tarsi ir visai nedera. Pavyzdžiui, nėštumas dažniausiai susiejamas su negatyvios semantikos žodžiais (nelauktas, netikėtas, neplanuotas, apsauga nuo nėštumo, nėštumo prevencija, nėštumo ir lytiškai plintančių ligų bei ŽIV prevencija). Tuo tarpu, pozityviame kontekste minimas abortas (saugus abortas), bei kitame to paties veiksmo įvardinime, jis siejamas su neabejotinai viena didžiausių mūsų vertybių, sveikata (reprodukcinė sveikata) ir pan. Kaip akcentavo profesorė, lytinio švietimo kalbinis konstruktas pateikia nėštumą neigiamoje nuostatoje, o abortą – teigiamoje. Šios tendencijos matomos tiek Pasaulio sveikatos organizacijos parengtose Techninėse lytinio švietimo gairėse (nuostatas tikimasi įgyvendinti visame pasaulyje iki 2030 metų), tiek ir analizuotuose lietuviškuose biologijos vadovėliuose.

Prof. B. Obelenienė akcentavo, jog lytinio švietimo programose nekalbama apie pilną moters vaisingumo ciklą ir hormonų poveikį visam organizmui, lytiniams organams, priešingai, jie pristatomi kaip autonomiškos kūno vietos. Nutyliama informacija apie hormoninių kontraceptikų poveikį moterų smegenų veiklai, emocijoms, kraujotakai. Akcentuojant takoskyrą, lytiškumo ugdyme teigiama, jog merginos, moters vaisingumas yra vertybė, kurį reikia pažinti ir saugoti, o lytinis švietimas, pasitelkęs kalbos perkūrimą, formuoja neigiamą požiūrį į vaisingumą, pateikia ribotą informaciją apie kontraceptinių priemonių poveikį.

Antroje seminaro dalyje buvo pristatytos Lietuvoje vykdomos lytiškumo ugdymo programos: „Meilės termometras“, „Vaisinga meilė“, „Pažink save“, bei „Mano vaisingumas yra svarbus“. Lektorius galima pasikviesti į savo mokyklą, dalis jų veikia pagal Kultūros paso programą, kiti rengia mokymus, stovyklėles savo ar jūsų patalpose. Taip pat daug informacijos apie lytiškumo ugdymą ir rengimą šeimai, bei šių programų įgyvendinimui reikalingas inovatyvias mokymo priemones rasite internetinėje svetainėje atvirigyvenimui.lt

Seminaras "Kaip tėvams kalbėti su vaikais apie lyties tapatybės problemas?"

2022 m. kovo 30 d. nuotoliniu būdu (platformoje Zoom) organizavo seminarą "Kaip tėvams kalbėti su vaikais apie lyties tapatybės problemas?", skirtą atsakyti į tėvams kylančius klausimus susijusius su translytiškumo fenomenu. Vis daugiau paauglių išgyvena lytinės tapatybės tapsmo problemas. Ar tai reiškia, kad daugėja paauglių, kurie turi sumišimo dėl lyties sutrikimą (lyties disforija), o kiek yra paveikti kultūrinės tendencijų, t.y. susiduria su „sargdinančiu memu“ – populiaria tendencija arba tiesiog tam tikra mada.

Konferencijos turinys (iš po seminaro publikuoto straipsnio):

Tikrai, „lyties tapatybės sutrikimas“ arba „gender disforija“ yra kentėjimas – psichinės sveikatos sutrikimas. Jauną žmogų kankina iliuzija, kad jis „gimė ne toje lytyje“. Kaip plačiai diskutuojama, dėl plačios gender ideologijos propagandos, tokių jaunuolių per pastarąjį dešimtmetį kai kuriose šalyse padaugėjo iki 25 kartų. Daugeliui jų buvo diagnozuotas kitas psichinis sutrikimas, prieš ateinant „nušvitimui“, kad depresija, nerimas ar autizmo simptomai pranyks išsikastravus arba nusipjovus krūtis. „Šviesa“ ateina iš socialinių tinklų ir jutubo filmukų. Ten vaizduojamos gražuolės

„transmoterys“ ir stipruoliai „transvyrai“, pasakojantys apie laimingą savo gyvenimą. Vaikai nesupranta, kad už kadro lieka kai kas nepasakyta.

Tėvai paprastai sunerimsta praėjus dvejiems – trimis metams nuo jų vaiko „transgender“ studijų – ar indoktrinavimo – pradžios. Vaikinas arba mergina jau būna viską „supratę“, neretai išsiaiškinę kelius, kaip gauti kitos gimties (lyties) hormonų, ar kaip kalbėti su medikais. Kadangi nuomonė, kaip yra pastebėjęs F. Dostojevskis, keičiasi tik pasikeitus emocijai, parodyti tragiškas „lytį patvirtinančios chirurgijos“ pasekmes sunku. Depresiškiems, savęs nepriimantiems, blogai tarp bendraamžių besijaučiantiems jaunuoliams gimties pakeitimo galimybė atrodo kaip išsigelbėjimas.

Tokia svajonė užkemša ausis. Švedijoje, praėjus 10 metų po lyties keitimo operacijos, vyrai žudosi 19 kartų daugiau nei tie, kurie nebuvo iškastruoti. Nieko tokio, Amerikoje laimingų transmoterų yra tūkstančiai. Nyderlanduose jos dukart dažniau nei „paprastos“ moterys serga širdies ligomis, triskart dažniau – plaučių vėžiu, devyniskart dažniau – infekcinėmis ligomis ir 50 k. dažniau miršta nuo ŽIV sukeltų ligų.”

2.3. Narystė kitose organizacijose

2022 m. birželio 1 d. Rengimo šeimai asociacija, siekdama geresnio nevyriausybinių organizacijų, vienijančių tėvus ir šeimas bei dirbančių šeimos, tėvų ir vaikų gerovės srityse interesų atstovavimo ir gynimo nacionaliniu lygmeniu, pasirašė asociacijos sutartį su Nacionaline tėvų ir šeimų asociacija ir tapo šios skėtinės organizacijos, vienijančios juridinius asmenis, nare.

2.4. Projektai

2022 m. Spalis 12 d. Rengimo šeimai asociacija su LR Sveikatos apsaugos ministerija pasirašė finansavimo sutartį dėl projekto „Neigiamo skaitmeninės aplinkos poveikio vaiko asmenybei prevencijos ir ankstyvosios intervencijos mokykloje algoritmas“ vykdymo.

Projektu numatyta sukurti mokyklų vaiko gerovės komisijose dirbantiems specialistams pritaikytą metodinę priemonę (algoritimą), padedančią atpažinti ir įvertinti pernelyg intensyvaus skaitmeninių informacijos priemonių naudojimo atvejus ir to sukeltas problemas, o taip pat patarimus dėl pirminės pagalbos vaikui suteikimo ir jo nukreipimo tolesnei pagalbai gauti.

Projekto įgyvendinimo terminas – 2023 m. kovo mėn. 1 d.

Projekto biudžetas: 42383,87 Eur.

Planuojami kiekybiniai rezultatai:

- Sukurta metodinė medžiaga (algoritmas), kurią sudarys teorinė ir praktinė dalys.
- Bus išleista skaitmeninė metodinės medžiagos (algoritmo) versija.
- Bus sukurtas interneto puslapis, kuriame bus patalpinta parengta metodika (www.vaikasinternete.lt).
- Suorganizuota 6 val. trukmės konferencija. Viso 75 dalyvių. Konferencija įvyks 2022 m. gruodžio mėn. 2 d. VDU Didžiojoje auloje, Gimnazijos g. 7, Kaune. Konferencijos programa.
- Suorganizuota 10 mokymų, 6 akad. val. trukmės, viso dalyvaus 300 specialistų.
- Įvyks 100 nuotolinių supervizijų po 1 val. trukmės, viso 100 val.

- Įvyks 10 kontaktinių supervizijų, po 2 val. trukmės, viso 20 val.

Planuojami kokybiniai rezultatai:

- Padidėjęs mokyklos pedagogų, klasės auklėtojų gebėjimas atpažinti pernelyg intensyvaus skaitmeninių informacijos priemonių naudojimo atvejus.
- Pagilinta Vaiko gerovės komisijos specialistų kompetencija identifikuojant neigiamo skaitmeninės aplinkos poveikio vaiko asmenybei pobūdį ir galimas priežastis.
- Įsisavinta specialistų veiksmų, identifikavus pernelyg intensyvaus skaitmeninių informacijos priemonių naudojimą, seka.
- Pagilintos žinios apie vaiko teisių įstatyminę apsaugą nuo neigiamo skaitmeninės aplinkos poveikio reglamentuojančius nacionalinius ir tarptautinius teisės aktus.

Parengta metodika buvo pristatyta konferencijoje gruodžio 2 d., o 2022 m. pabaigoje - 2023 m. pradžioje vyko mokymai švietimo pagalbos specialistams (socialiniams pedagogams, logopedams, mokyklų psichologams ir kt), visuomenės sveikatos specialistams, klasių auklėtojams, apmokant juos naudotis sukurta metodika praktikoje, bendradarbiaujant su tėvais teikti individualią ir kolektyvinę pagalbą vaikui. 10 surengtų mokymų dalyvavo virš 300 mokytojų, suteiktos 64 nuotolinės konsultacijos specialistams apie tai, kaip Identifikuoti mokyklos /klasės aplinkoje visuomenės sveikatos rizikos veiksnius ir pasiūlyti jų sprendimo būdus, kaip įvertinti priklausomybės nuo interneto testo individualius ir grupinius rezultatus, kaip įdiegti mokykloje IT naudojimosi taisykles.

Konferencijos ir mokymų įrašus, mokymų medžiagą ir parengtą metodiką, o taip pat daugiau informacijos apie projektą galima projekto puslapyje: vaikasinternete.lt

Konferencijos kvietimas (Priedas nr. 1) ir programa (Priedas nr. 2), tipinė mokymų programa (Priedas nr 3.) pridedama.

2.4. Advokacija

1. Pagalbinio apvaisinimo įstatymo keitimo klausimu:

- RŠA pirmininkas Ramūnas Aušrotas dalyvavo dviejuose LR Seimo Sveikatos reikalų komiteto posėdžiuose (2022 m. balandžio 13 d. ir 20 d.) kuriose pateikė RŠA poziciją dėl Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-879

RŠA, kartu su kitomis NVO, siūlė komitetui nepritari nuostatoms, kuriomis siūloma:

- atsisakyti neterminuoto pagalbinio apvaisinimo metu sukurtų, bet tam nepanaudotų žmogaus embrionų saugojimo,
- iš įstatymo išbraukti etinę nuostatą, jog pagalbinio apvaisinimo metu sukurtas embrionas gali būti naudojamas tik moters pagalbiniam apvaisinimui.

RŠA siūlė ragina spręsti kūdikio negalinčių susilaukti porų nevaisingumo gydymo organizacines ir finansines problemas būdais, kurie inter alia neblogintų teisinės žmogaus embriono apsaugos Lietuvoje, nekeltų etinių ir moralinių įtampų visuomenėje ir nesukurtų etinės sąžinės prieštaravimo dilemos pagalbinio apvaisinimo procese dalyvaujantiems medikams.

2. Civilinės sąjungos įstatymo projekto Nr. XIVP-1694 klausimu, RŠA nariai dalyvavo LR Seimo teisės ir teisėtvarkos komiteto dviejuose klausymuose (rugsėjo 12 ir 19 d.) pateikė savo poziciją dėl numatomo teisinio reguliavimo.

RŠA pozicija (iš 2022-06-20 rašto Nr. S-22-05 Seimo TTK):

- Asociacija pažymi, kad yra akivaizdu, jog įstatymo projektu siekiama vienos lyties asmenų bendram gyvenimui suteikti šeimos teisinį statusą. Tas akivaizdu tiek iš projekto aiškinamojo rašto, kuriamame remiamasi konstitucine šeimos doktrina, tiek iš Laisvos visuomenės instituto atliktos Civilinės sąjungos įstatymo turinio analizės, kurioje konstatuojama, kad dauguma Civilinės sąjungos įstatymo normų yra pažodžiui perkeltos iš LR Civilinio kodekso III knygos ir kitų CK normų, reglamentuojančių šeimos teisinius santykius.

- Asociacija atkreipia dėmesį, jog pagal Europos žmogaus teisių teismo praktiką, civilinę sąjungą (partnerystę) sudarę asmenys yra laikomi sukuriantys šeimos teisinius santykius (Schalk and Kopf v. prieš Austriją, 2010, 94 p.)

- Asociacija atkreipia dėmesį, jog asmenys, kurie nori sukurti šeimą, gali pasinaudoti santuokos institutu, todėl civilinės sąjungos institutas jiems nėra reikalingas, o asmenims, kurie nenori sukurti šeimos (de facto kohabitacijoje gyvenantys asmenys) civilinės sąjungos institutas taip pat yra nereikalingas, todėl vieninteliai asmenys, kuriems yra reikalingas civilinės sąjungos institutas, yra vienos lyties asmenys, t.y. tie kurie negali santuokos būdu sukurti šeimos. Civilinės sąjungos (partnerystės) institutas Europos sąjungoje atsirado ir paprastai taikomas tik poroms, kurios negali susituokti - t.y. vienos lyties asmenims.

- Todėl asociacija siūlo atskirti vienos lyties asmenų bendro gyvenimo teisinį reguliavimą nuo de facto kohabitacijoje gyvenančių vyro ir moters santykių teisinio reguliavimo, taip atskiriant privačius vienos lyties asmenų santykius nuo šeimos teisinių santykių (tiek pagal LR Konstitucinę doktriną, tiek pagal dabar galiojantį Civilinį Kodeksą, kohabituojantys skirtingų lyčių asmenys yra laikomi šeima)

- Asociacija, turėdama omenyje, jog LR Konstitucijoje įtvirtintos žmogaus teisės yra prigimtinės (LR Konstitucijos 18 str.), kas, reiškia ir tai, jog šeima gali būti pripažįstami tik tokie ryšiai, remiasi prigimtiniu lyčių papildomumu ir kurie turi savyje prokreacijos galimybę, laikosi pozicijos, jog vienos lyties asmenų bendras gyvenimas negali būti laikomas šeima.

- Asociacija mano, kad jei įstatymo iniciatoriai savo projektu neketina sukurti naujos šeimos formos, tai turi aiškiai įvardinti įstatyme, jog civiline sąjunga nesukuria šeimos teisinių santykių ir ja yra siekiama apsaugoti privačius tarpusavio turtinius santykius ir su jais susijusius asmeninius neturtinius santykius.

- Asociacija pabrėžia, kad siekiant išsklaidyti visuomenės nerimą susijusį su tuo, jog Civilinių sąjungų įteisinimas yra tik pirmas žingsnis į civilinę sąjungą sudariusių asmenų bendro gyvenimo prilyginimą santuokai, o taip pat garantuoti, jog priėmus šį įstatymą, bus užtikrinta prigimtinė vaikų teisė turėti biologinę mamą ir biologinį tėtį bei apsaugotas Civilinio Kodekso 3.3 straipsnyje įtvirtintas tėvystės ir motinystės tarpusavio papildomumo principas, yra privaloma kartu su LR Civilinės sąjungos įstatymo projektu svarstyti LR Konstitucijos pataisą, kuri įtvirtintų tėvystės ir motinystės sąsajos su biologine lytimi konstitucinį principą.

- Būtent tokį kelią, siekdama reglamentuoti tos pačios lyties asmenų bendro gyvenimo santykius ir išvengti galimo santuokos ir partnerystės teisinio sulyginimo pasirinko Vengrija, kurios Nacionalinė Asamblėja, 2020 m. gruodžio 15 d. priėmė Konstitucijos pataisų įstatymą, kuriuo savo Konstituciją papildė nuostata "motina yra moteris, tėvas – vyras"

Dalyvaudama Teisės ir teisėtvarkos komiteto klausymuose dėl Civilinės sąjungos įstatymo projekto 2022-06-19 RŠA pateikė savo pasiūlymus:

- Įtvirtinti nuostatą, kad civilinės sąjungos įstatymas reguliuoja ne šeiminius, bet privačius tarpusavio turtinius santykius ir su jais susijusius asmeninius neturtinius santykius, aiškiai atibojant civilinę sąjungą nuo santuokos, kuria sukuriama šeimos teisiniai santykiai.

- Nustatyti civilinės sąjungos įstatyme partnerio sąvoką - du asmenys (nepriklausomai nuo lyties) įstatymų nustatyta tvarka įregistravę civilinę sąjungą ir neturintys tikslo tarpusavyje sukurti šeimos teisinių santykių, tokiu būdu ją atibojant nuo civiliname kodekse esančios sugyventinių (partnerių) sąvokos, kuri taikoma vyrui ir moteriai, ketinantiems sukurti šeimos teisinius santykius;

Dabar Lietuvos teisinėje sąvoka partneriais yra vadinami sugyventiniai, t.y. vyras ir moteris. Pagal Civilinį Kodeksą, registruotoje partnerystėje gyvenančiais asmenimis yra pripažįstami tik asmenys, kurie atitinka keturis kriterijus: yra vyras ir moteris, yra įregistravę partnerystę, gyvena ne mažiau kaip vienerius metus neįregistravę santuokos, turi tikslą sukurti šeimos teisinius santykius įstatymų nustatyta tvarka (sudarydami santuoką). Taigi, iki šiol įstatymo leidėjas partnerystę siejo su ketinimu sukurti šeimos teisinius santykius. Civilinės sąjungos įstatymas įveda visai kitą partnerystės sampratą, kurios Lietuvos teisėje nebuvo, todėl reikalinga speciali sąvoka.

- Atsisakyti automatinio Civilinės sąjungos įstatyme vartojamos "partnerių" sąvokos prilyginimo kituose teisės aktuose vartojamai "partnerių" sąvokai, nes tai gali nepagrįstai išplėsti Civilinės sąjungos įstatyme numatytas partnerių teises. Toks prilyginimas, pvz. suteiks civilinę sąjungą sudariusiems asmenims teisę į pagalbinių apvaisinimą, taip pat socialines garantijas kurios taikomos tik šeimoje gyvenantiems asmenims.

Dabartinis projektas, kuriuo ketinama vienos lyties asmenims sudariusiems civilinę sąjungą suteikti visas teises, kurias turi sugyventiniai (vyras ir moteris), lemia teisinį neapibrėžtumą, nes nėra aiški teisinio reguliavimo apimtis - t.y. niekam, net įstatymo teikėjams, nėra aišku, kokias teises įgis, CS sudarę asmenys. Įvesti teisinį reguliavimą, nežinant, kokias pasekmes jis sukurs, yra teisiškai ydinga. Be to, toks teisinis reguliavimas lems, kad ateityje, keičiant įstatymus ir numatant sugyventiniams teises, susijusias su tėvų valdžia ar įvaikinimu, reikės visada daryti išlygą, kad tai netaikoma partneriams pagal civilinės sąjungos įstatymą.

RŠA advokacija spaudoje buvo atspindėta:

1. 15min.lt portalio publikacijoje Augustas Stankevičius. "Partnerystės šalininkai ir priešininkai siūlo tikslinti civilinės sąjungos sąvoką" ²
2. Delfi.lt portalio 2022 m. rugpjūčio 26 d publikacijoje Toma Miknevičienė. Profesorė apie naujo aborto legalizavimą Lietuvoje: tai lengvabūdiškas valstybės požiūris į labai rimtą problemą. ³

2.5. Raštai

RŠA 2022 m. individualiai arba su kitomis tėvus ir šeimas atstovaujančiomis organizacijomis išsiuntė institucijoms 6 (šešis) raštus:

1. 2022-03-16 Nr. S-22-01 Vilniaus Kunigaiščio Gedimino progimnazijai dėl lytiškumo ugdymo programos "Mano vaisingumas yra svarbus"
2. 2022-03-16 Nr. S-22-02 LR Sveikatos apsaugos ministerijai dėl Nacionalinėje psichikos sveikatos svetainėje pagalbasau.lt pateiktos lytiškumo sampratos

² <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/partnerystes-salininkai-ir-priesininkai-siulo-tikslinti-civilines-sajungos-savoka-56-1930598>

³ <https://www.delfi.lt/seima/laukimas/profesorė-apie-naujo-aborto-legalizavimą-lietuvoje-tai-lengvabūdiškas-valstybes-pozūiris-i-labai-rimta-problema-91072007>

3. NVO raštas LR Seimui dėl Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo pataisų⁴
4. 2022-05-30 Nr. S-22-04 LR Prezidentui dėl Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15-1 straipsniu įstatymo Nr. XIVP-879
5. 2022-06-20 Nr. S-22-05 LR Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui dėl Civilinės sąjungos įstatymo projekto Nr. XIVP-1694
6. 2022-08-08 S-22-08 Dėl LR Sveikatos apsaugos ministro 2022 m. liepos 8 d. priimto sprendimo nefinansuoti asociacijos projekto „Neigiamo skaitmeninės aplinkos poveikio vaiko asmenybei prevencijos ir ankstyvosios intervencijos mokykloje algoritmas“ pagal Visuomenės sveikatos stiprinimo fondo skelbtą konkursą
7. 2022-09-08 Nr. S-22-06 LR Švietimo, mokslo ir sporto ministrei J. Šiugždinienei ir Nacionalinės švietimo agentūros prie LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos direktorei Rūtai Krasauskienei dėl Sveikatos ugdymo programos

2.6. Pranešimai spaudai

Rengimo šeimai asociacija 2022 m. paskelbė 5 (penkis) pranešimus spaudai:

1. 2022-03-16 Lytiškumo ugdyme svarbu atskirti grūdus nuo pelų.⁵
2. 2022-05-12 RŠA ragina nepritarti Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pataisoms, kurios blogina žmogaus embriono teisinę apsaugą⁶
3. 2022-06-01 Šeimos klausimais dirbančios NVO ragina LR Prezidentą nepritarti Pagalbinio apvaisinimo įstatymo pataisoms⁷
4. 2022-10-21 Rengimo šeimai asociacija: svarbu laiku atpažinti neigiamą interneto poveikį vaikui⁸
5. 2022-12-02 Kaune vyko mokslinė – praktinė konferencija „Priklausomybė nuo interneto: kaip atpažinti ir padėti“⁹

2.7. Asociacijos narių straipsniai

1. Ramūnas Aušrotas. Kokią teisinę apsaugą įstatymai grantuoja žmogaus embrionui (Laisvavisuomene.lt, 2022-04-13)¹⁰
2. Ramūnas Aušrotas. Kodėl yra keičiamas pagalbinio apvaisinimo įstatymas. (LRT, 2022 04 23)¹¹
3. Ramūnas Aušrotas. Ta pati mergelė, tik kita suknelė” (Bernardinai.lt, 2022 05 19)¹²
4. Gintautas Vaitoska. „Nežalokime vaikų - 80 proc. iš jų noras pakeisti lytį praeina savaime“ (ProPatria. 2022-05-22)¹³
5. Jolita Pukelienė. Seimas nubalsavo už žmogaus teisę negimti (Laikmetis.lt, 2022 05 31)¹⁴

⁴ <https://www.laikmetis.lt/seimos-klausimais-dirbancios-nvo-kreipesi-i-seima-del-pagalbinio-apvaisinimo-istatymo-pataisu/>

⁵ <https://www.laikmetis.lt/rengimo-seimai-asociacija-lytiskumo-ugdyme-svarbu-atskirti-grudus-nuo-pelu/>

⁶ <https://www.rengimasseimai.lt/rša-ragina-nepritarti-pagalbinio-apvaisinimo-istatymo-pataisoms-kurios-blogina-zmogaus-embri-ono-teisine-apsauga>

⁷ <https://sc.bns.lt/view/item/430045>

⁸ <https://sc.bns.lt/view/item/447363>

⁹ <https://sc.bns.lt/view/item/452974>

¹⁰ <https://laisvavisuomene.lt/ramunas-ausrotas-kokia-teisine-apsauga-istatymai-garantuoja-zmogaus-embri-ono-teisine-apsauga>

¹¹ <https://www.lrt.lt/naujienos/pozicija/679/1679002/ramunas-ausrotas-kodel-yra-keiciamas-pagalbinio-apvaisinimo-istatymas>

¹² <https://www.bernardinai.lt/ta-pati-mergele-tik-kita-suknele-apie-civilines-sajungos-istatymo-projekta/>

¹³ <https://www.propatria.lt/2022/04/gintautas-vaitoska-nezalokime-vaiku>

¹⁴ <https://www.laikmetis.lt/jolita-pukeliene-seimas-nubalsavo-uz-zmogaus-teise-negimti>

6. Prof. dr. Birutė Obelenienė. Santuokos ir šeimos ugdymo centro atstovė: kritikuojama, nežinant nei teksto, nei konteksto (Delfi.lt, 2022 09 06) ¹⁵

7. Dr. Gintautas Vaitoska. Lietuvoje bus kastruojami jūsų sūnūs ir dukros.(Laikmetis.lt, 2022 09 12) ¹⁶

8. Jolita Pukelienė. Nauja Sveikatos ugdymo programa: ugdysime holistinį požiūrį į sveikatą ar liksime užstrigę laike? 15min.lt, 2022 09 12) ¹⁷

PRIEDAI

Konferencijos kvietimas

KONFERENCIJA
„PRIKLAUSOMYBĖ NUO INTERNETO: KAIP ATPAŽINTI IR PADĖTI“

Mokyklų specialistams trūksta būtinų įgūdžių, leidžiančių atpažinti kompulsyvių Interneto naudojimą, priklausomybę nuo skaitmeninių technologijų turinčius ar žalingo jų turinio paveiktus vaikus. Trūksta ir žinojimo, ką galima padaryti esant tokią situacijai. Nepalankių ugdymo veiksnų mažinimas yra mokyklos vaiko gerovės komisijos kompetencija. Todėl būtina kelti klausimą apie švietimo pagalbos teikimą mokiniams, kurie kenčia nuo kompulsyvaus Interneto naudojimo. Konferencijos metu aiškinsimės, kaip atpažinti minimas problemas ir kokios švietimo pagalbos reikia mokiniams, ar reikia adaptuoti jiems mokymo turinį, ar taikyti individualizuotą mokymą.

DATA: 2022 m. gruodžio 2 d. (penktadienis)
VIETA: VDU Didžioji aula, Gimnazijos g. 7, Kaunas
LAIKAS: 10:00-15:30 val. (registracijos pradžia 9:15 val.)
REGISTRACIJA:

PRANEŠIMUS SKAITYS:

- RAMŪNAS AUŠROTAS** Rengimo Šeimai asociacijos pirmininkas
- Prof. dr. BIRUTĖ OBELIENIENĖ** VDU Katalikų teologijos fakulteto deštytoja, Šeimos ir santuokos studijų centro vyriausioji mokslo darbuotoja
- Dr. GINTAUTAS VAITOSKA** Gydytojas psichiatras, Šeimos ir santuokos studijų programos vadovas Tarptautiniame teologijos institute, Trirau (Austrija)
- Dr. GIEDRĖ ŠIRVINSKIENĖ** Psichologė, LSMU Sveikatos psichologijos katedros vedėja, docente
- Prof. dr. ROMA JUŠIENĖ** Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Psichologijos instituto profesore
- GIEDRĖ KISIČIČIŲ** Socialinė pedagogė, grupių konsultantė, individualiosios psichologijos psichoterapijos ir analizės programos kūrėnė

Organizatorius
RENGIMO ŠEIMAI ASOCIACIJA

Rėmėjas
SVEIKATOS STIPRINIMO FONDAS

Partneris
KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Konferencijos programa:

¹⁵ <https://m.delfi.lt/lietuvoje/article>

¹⁶ <https://www.laikmetis.lt/dr-gintautas-vaitoska-lietuvoje-bus-kastruojami-jusu-sunus-ir-dukros>

¹⁷ <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/jolita-pukeliene-nauja-sveikatos-ugdymo-programa-ugdysime-holistini-poziuiri-i-sveikata-ar-liklime-uzstrige-laike>

Organizatorius:

Partneris:

Finansuoja:

Mokslinė – praktinė konferencija:

„PRIKLAUSOMYBĖ NUO INTERNETO: KAIP ATPAŽINTI IR PADĖTI“

2022 m. gruodžio 2 d. 10:00 – 15:45 val.
VDU Didžioji aula, Gimnazijos g. 7, Kaunas

PROGRAMA

9:15 – 10:00	Registracija
10:00 – 10:15	Sveikinimo žodis: LR Seimo narys, Švietimo ir mokslo komiteto primininkas Artūras Žukauskas VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanas Benas Ulevičius Kauno miesto visuomenės sveikatos biuro Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros skyriaus vedėjas Tautvydas Lukavičius
10:15 – 11:00	I sesija „Vaikų naudojimas internetu: nuo sveiko iki patologinio“ Dr. Giedrė Širvinskienė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Visuomenės sveikatos fakulteto Sveikatos psichologijos katedros vedėja
11:00 – 11:45	„Kompulsyvaus interneto naudojimo psichosocialiniai, socioekonominiai ir demografiniai veiksniai“ Prof. Dr. Roma Jusienė, Vilniaus Universiteto Filosofijos fakulteto Psichologijos instituto profesorė
11:45 – 12:00	Kavos pertraukėlė
12:00 – 12:45	II sesija „Internetas kaip socialinės realybės konstravimo būdas“ Prof. Dr. Birutė Obelenienė, Vytauto Didžiojo Universiteto Teologijos fakulteto Šeimos ir santuokos studijų centro vyriausioji mokslo darbuotoja, Rengimo šeimai asociacijos valdybos narė
12:45 – 13:30	„Pornografijos vartojimo prevencija“ Dr. Gintautas Vaitoška, gydytojas psichiatras, Šeimos ir santuokos studijų programos Vadovas Tarptautiniame teologijos institute Trumau (Austrija), Rengimo šeimai asociacijos valdybos narys
13:30 – 14:00	Pietūs
14:00 – 14:45	III sesija „Priklausomybės nuo interneto prevencijos ir intervencijos galimybės mokykloje“ Ramūnas Aušrotas, teisininkas, Rengimo šeimai asociacijos pirmininkas
14:45 – 15:30	„Kaip mokykla gali padėti tėvams, jeigu jų vaikas įniko į ekranus?“ Giedrė Kisielė, socialinė pedagogė, grupių konsultantė, individualiosios psichologijos, psichoterapijos ir analizės programos kursantė
15:30 – 15:45	Konferencijos apibendrinimas ir būsimų mokymų pristatymas

Tipinė mokymų programa:

Mokymai švietimo specialistams

„PRIKLAUSOMYBĖ NUO INTERNETO: KAIP ATPAŽINTI IR PADĖTI“

Mokymų tikslas - suteikti mokytojams, klasių vadovams, švietimo pagalbos bei visuomenės sveikatos specialistams žinių, reikalingų atpažinti ir įvertinti pernelyg intensyvaus skaitmeninių informacijos priemonių naudojimo atvejus ir to sukeltas problemas, tobulinti jų kompetencijas įgyvendinant priklausomybės nuo interneto prevenciją mokykloje ir teikiant mokiniams reikalingą švietimo pagalbą.

Mokymų apimtis:

- 6 akademinės valandos skirtos mokintis mokykloje pritaikyti mokslininkų parengtą metodinę priemonę, padedančią atpažinti ir įvertinti pernelyg intensyvaus skaitmeninių informacijos priemonių naudojimo atvejus ir to sukeltas problemas, apmokant specialistus ją naudoti praktikoje.
- 2 akademinės valandos skirtos praktinių klausimų sprendimui ir konsultacijoms.

Data: 2023 m. sausio 3 d. 09:00 – 16:00 val.

Vieta: Kauno Juozo Grušo meno gimnazija, Šarkuvos g. 30, Kaunas

PROGRAMA

08:30 – 09:00	Registracija (kava)
09:00 – 09:45	Skaitmeninių technologijų nauda ir kaina. Ar neužmokame per daug? Lektorius: psichologas Dainius Ušackas
09:45 – 10:30	Skaitmeninių technologijų poveikis vaiko sveikatai ir mokymuisi Lektorius: psichologas Dainius Ušackas
10:30 – 10:45	Kavos pertraukėlė
10:45 – 11:30	Priklausomybės nuo interneto veiksniai Lektorė: psichologė Kristina Ušackienė
11:30 – 12:15	Priklausomybės nuo interneto samprata, simptomai ir diagnostiniai įrankiai Lektorė: psichologė Kristina Ušackienė
12:15 – 13:00	Pietūs
13:00 – 13:45	Priklausomybės nuo interneto prevencija mokykloje Lektorius: teisininkas Ramūnas Aušrotas
13:45 – 14:30	Priklausomybės nuo interneto intervencijos galimybės mokykloje Lektorius: teisininkas Ramūnas Aušrotas
14:30 – 16:00	Klausimai ir atsakymai, individualus ir grupinis darbas

Kontaktinis asmuo: Audrius Murauskas, mob. 869836379, el.p. rengimas.seimai@gmail.com

www.vaikasinternete.lt